

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ГЕОИНФОРМАТИКИ
Кафедра физической географии мира и образовательных технологий**

ПОЛЮХОВИЧ Андрей Николаевич

**ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ К ИНВЕНТАРИЗАЦИИ И ОЦЕНКЕ
СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ И ПЕРСПЕКТИВ РАЗВИТИЯ
СИСТЕМЫ ВОДНО-БОЛОТНЫХ УГОДИЙ МЕЖДУНАРОДНОГО
ЗНАЧЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

Магистерская диссертация
специальность 1–31 80 02 «География»

Научный руководитель
Груммо Дмитрий Геннадьевич
кандидат биологических наук,
доцент

Допущена к защите
«___» _____ 2024 г.
Зав. кафедрой физической географии
мира и образовательных технологий
_____ Е.В. Матюшевская
кандидат географических наук, доцент

Минск, 2024

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

ВОДНО-БОЛОТНЫЕ УГОДЬЯ, ПРИРОДНОЕ РАЗНООБРАЗИЕ, ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ УГРОЗЫ, УПРАВЛЕНИЕ ТЕРРИТОРИЕЙ, УЧАСТКИ АНТРОПОГЕННОГО ВЛИЯНИЯ, КУЛЬТУРНО-ТУРИСТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ

Цель работы – разработать географическую информационную модель ключевых ВБУ международного значения Республики Беларусь, которая будет включать серию тематических картографических продуктов (электронные карты, атлас, геопортал).

Для достижения цели предполагается решить следующие задачи:

- сформировать интерактивную картографическую базу данных ВБУ международного значения Республики Беларусь;
- провести оценку современного состояния геосистем, выявить участки антропогенного влияния и их интенсивность, особенности культурно-туристического потенциала на примере выбранных ключевых территорий;
- определить ВБУ перспективные для включения в Рамсарский список;
- разработать серию тематических картографических продуктов, отображающих результаты исследования и представить в виде единого информационного ресурса.

Объект исследования – ВБУ.

Предмет – система ВБУ международного значения Республики Беларусь.

При этом использовались сравнительно-географический, математический, картографический и геоинформационный методы.

Изучение ВБУ с применением ГИС-технологий позволяет облегчить процесс обработки и отображения информации, а также дает возможность легко обновлять данные. Географическая информационная модель ключевых ВБУ Беларуси позволит обобщить и систематизировать имеющуюся информацию по современному состоянию ВБУ, что будет способствовать организации их устойчивого использования при разработке планов землепользования, развития сети ООПТ, планов действий по сохранению редких видов растений и животных.

Сформирована геоинформационная модель ВБУ и создан геопортал. Проведено картографирование биотопов для ВБУ «Национальный парк «Припятский», «Заказник «Ольманские болота», «Старый Жаден». Проведена оценка современного состояния геосистем ВБУ, выявлены участки антропогенного влияния и их интенсивность, определен культурно-туристический потенциал ключевых ВБУ.

Магистерская диссертация 92 с., 24 рис., 5 табл., 74 источн.

ВОДНА-БАЛОТНЫЯ ЁГОДДЗІ, ПРЫРОДНАЯ РАЗНАСТАЙНАСЦЬ, ЭКАЛАГІЧНЫЯ ПАГРОЗЫ, КІРАВАННЕ ТЭРЫТОРЫЯЙ, УЧАСТКІ АНТРАПАГЕННАГА ЁПЛЫВУ, КУЛЬТУРНА-ТУРЫСТЫЧНЫ ПАТЭНЦЫЯЛ

Мэта работы – распрацаваць геаграфічную інфармацыйную мадэль ключавых ВБУ міжнароднага значэння Рэспублікі Беларусь, якая будзе ўключаць серыю тэматычных картаграфічных прадуктаў (электронныя карты, атлас, геапартал).

Для дасягнення мэты мяркуецца вырашыць наступныя задачы:

- сфарміраваць інтэрактыўную картаграфічную базу даных ВБУ міжнароднага значэння Рэспублікі Беларусь;
- правесці ацэнку сучаснага стану геасістэм, выявіць ўчасткі антрапагеннага ўплыву і іх інтэнсіўнасць, асабліва ў культурна-турыстычнага патэнцыялу на прыкладзе выбраных ключавых тэрыторый;
- вызначыць ВБУ перспектыўныя для ўключэння ў Рамсарскі спіс;
- распрацаваць серыю тэматычных картаграфічных прадуктаў, якія адлюстроўваюць вынікі даследавання і прадставіць у выглядзе адзінага інфармацыйнага рэсурсу.

Аб'ект даследавання – водна-балотныя ўгоддзі.

Прадмет – сістэма водна-балотных угоддзяў міжнароднага значэння Рэспублікі Беларусь.

Пры гэтым выкарыстоўваліся параўнальна-геаграфічны, матэматычны, картаграфічны і геаінфармацыйны метады.

Вывучэнне ВБУ з ужываннем ГІС-тэхналогій дазваляе палегчыць працэс апрацоўкі і адлюстравання інфармацыі, а таксама дае магчымасць лёгка абнаўляць дадзеныя. Геаграфічная інфармацыйная мадэль ключавых водна-балотных угоддзяў Беларусі дазволіць абагульніць і сістэматызаваць наяўную інфармацыю па сучасным стане ВБУ, што будзе спрыяць арганізацыі іх устойлівага выкарыстання пры распрацоўцы планаў землекарыстання, развіцця сеткі ААПТ, планаў дзеянняў па захаванні рэдкіх відаў раслін і жывёл.

Сфарміравана геаінфармацыйная мадэль ВБУ і створаны геопортал. Праведзена картаграфаванне біятопаў для ВБУ «Нацыянальны парк «Прыпяцкі», «Заказнік «Альманскія балоты», «Стары Жаден». Праведзена ацэнка сучаснага стану геасістэм ВБУ, выяўлены ўчасткі антрапагеннага ўплыву і іх інтэнсіўнасць, вызначаны культурна-турыстычны патэнцыял ключавых ВБУ.

Магістарская дысертацыя 92 с., 24 мал., 5 табл., 74 крыніц.

WETLANDS, NATURAL DIVERSITY, ENVIRONMENTAL THREATS, TERRITORIAL MANAGEMENT, AREAS OF ANTHROPOGENIC INFLUENCE, CULTURAL AND TOURIST POTENTIAL

The aim of the work is to develop a geographical information model of key wetlands of international importance in the Republic of Belarus, which will include a series of thematic cartographic products (electronic maps, atlas, geoportal).

To achieve this goal, it is planned to solve the following tasks:

- to create an interactive cartographic database of the wetlands of international importance of the Republic of Belarus;
- to assess the current state of geosystems, identify areas of anthropogenic influence and their intensity, features of cultural and tourist potential on the example of selected key territories;
- identify the most promising sites for inclusion in the Ramsar list;
- to develop a series of thematic cartographic products that display the results of the study and present them as a single information resource.

The object of the study is wetlands.

The subject is the system of wetlands of international importance of the Republic of Belarus.

At the same time, comparative geographical, mathematical, cartographic and geoinformation methods were used.

The study of wetlands using GIS technologies makes it easier to process and display information, and also makes it possible to easily update data. The geographical information model of the key wetlands of Belarus will allow to summarize and systematize the available information on the current state of wetlands, which will contribute to the organization of their sustainable use in the development of land use plans, the development of a network of protected areas, action plans for the conservation of rare plant and animal species.

A geoinformation model of the wetlands has been formed and a geoportal has been created. Biotope mapping was carried out for the wetland «National Park «Pripyatsky», «Reserve «Olmansky marshes», «Stary Zhaden». An assessment of the current state of the wetlands geosystems has been carried out, areas of anthropogenic influence and their intensity have been identified, and the cultural and tourist potential of key wetlands has been determined.

Master's thesis 92 p., 24 fig., 5 tables, 74 sources.